

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Norlandia Zuid, kinderopvang locatie LeerRijk

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 28 juni 2019

Samenvatting

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 11 april 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuteropvang LeerRijk. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal) achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven en peuteropvang in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de vroegschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en vroegschoolse educatie 2019. Deze peuteropvang maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op de peuteropvang en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een breed programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren. Bovendien is er op de peuteropvang aandacht voor de speelhoeken, waardoor de peuters fijn spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren.

De pedagogisch medewerkers houden goed bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine groepjes of individueel. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

Kinderopvangorganisatie:
Norlandia Kinderopvang Zuid B.V.

LRK-nummer: 106085773

Totaal aantal doelgroeppeuters: 5

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1 van de basisschool. We vinden het mooi om te zien dat de pedagogisch medewerkers ouders stimuleren om thuis met hun peuter te spelen en hen nieuwe dingen te leren die ook op de peuteropvang aan de orde komen. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op de peuteropvang en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

De leiding van de peuteropvang kijkt in hoeverre de peuters zich voldoende hebben ontwikkeld voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan. Samen met de pedagogisch medewerkers werkt de leiding aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De leiding maakt jaarlijks een plan waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk. De leiding van de peuteropvang legt aan de gemeente en aan ouders uit of de voorschoolse educatie op orde is of en aan welke ontwikkelpunten ze werken.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die aandacht verdienen.

We zien dat de pedagogisch medewerkers de ontwikkeling stimuleren, maar hierbij het risico lopen dit vanzelfsprekend te vinden. Zij kunnen bewuster omgaan met een plannend aanbod van de uitbreiding van de woordenschat, maar vooral ook nagaan in hoeverre dit beheerst wordt door de peuters.

Ook kunnen de leiding en pedagogisch medewerkers nadenken over eigen ambities voor wat betreft de resultaten. Welke (eind-)resultaten zouden passend zijn voor wat bij hun peuterpopulatie hoort.

Op dit moment zit er geen vertegenwoordiging van de locatie in de algemene oudercommissie, samengesteld uit vertegenwoordigingen van alle (opvang-)locaties binnen de gemeente. Om de inbreng vanuit de locatie beter te kunnen zekeren is van harte aan te raden een

vertegenwoordiger af te vaardigen.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op peuteropvang LeerRijk.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben een observatie uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, bso-coördinator en de locatiemanager. Aan het einde van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en de bso-coördinator.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Kan beter
- Voldoende
- Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op peuteropvang LeerRijk.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuteropvang LeerRijk als goed. Van de acht onderzochte standaarden zijn er vijf goed en drie voldoende.

Context

Peuteropvang LeerRijk bestaat uit één groep waar op vier dagdelen in de week gemiddeld tussen de acht en tien kinderen de groep bezoeken. Van deze groep zijn ongeveer 5 doelgroepkinderen die wisselend, maar ieder minimaal drie ochtenden in de week, naar de groep komen. De peutergroep is gehuisvest in het schoolgebouw van basisschool LeerRijk in Someren. De meeste van de peuters stromen dan ook door naar deze basisschool. Een enkele doelgroeppeteur stroomt uit naar het speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs. De groep wordt bemenst door twee pedagogisch medewerkers, die al jarenlange ervaring hebben in het peuterwerk en eveneens al geruime tijd op een goede manier met elkaar samenwerken.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 27 november 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

Afspraken over vervolgtoezicht

Er is geen aanleiding voor vervolgtoezicht. Peuteropvang LeerRijk valt onder het reguliere vve-toezicht.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderungen en de resultaten van het onderzoek op peuteropvang LeerRijk.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod			<i>h</i>
OP2 Zicht op ontwikkeling			<i>h</i>
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking			<i>h</i>

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als goed.

De pedagogisch medewerkers van de peuteropvang gebruiken een vve-methode. Daarnaast gebruiken zij aanvullende materialen en methodieken om het aanbod meer te verbreden. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en uitdagend in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt en voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

We waarden het aanbod als goed, omdat de pedagogisch medewerkers naast een 'reguliere' vve-methode ook andere methodes en materialen doelgericht weten in te zetten. Hierdoor ontstaat er een brede taal- en leerrijke omgeving waarin alle peuters zich kunnen ontwikkelen.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als goed.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters

op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn. De voorschool gebruikt de observatiegegevens in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod. Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters. De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders.

We waarderen zicht op ontwikkeling als goed, omdat er binnen een cyclisch proces zorgvuldig aandacht besteed wordt aan het volgen van de ontwikkeling en de daaropvolgende planning van de educatieve activiteiten. Er is eenmaal in de twee maanden een teamoverleg waarin de pedagogisch medewerkers samen met de locatiemanager de ontwikkeling van de peuters bespreken. Doelgroepkinderen krijgen een apart handelingsplan, met daarin specifieke ontwikkelingsdoelen. Indien de zorg voor een doelgroeppespeuter intensiever wordt of er handelingsverlegenheid dreigt, schakelen de pedagogisch medewerkers externe hulp in. Deze observeert mee en adviseert en ondersteunt vervolgens de pedagogisch medewerkers.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarderen we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Zij stellen doelen voor peuters die aansluiten op de zone van naaste ontwikkeling. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten over het dagdeel verdelen en dat de tijd effectief wordt benut. De pedagogisch medewerkers stemmen de spelbegeleiding en tijd af op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Zij gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen. Zij gaan na of peuters de opdrachten begrijpen. Bovendien stimuleren de pedagogisch medewerkers peuters tot interactie, zowel interactie tussen de pedagogisch medewerker en de peuters als interactie tussen peuters onderling.

Naast deze positieve punten zien we ook een mogelijkheid voor

verdieping en verankering. Hiermee doelen we op meer beredeneerd uitbreiden van de woordenschatvoorraad van de doelgroeppeuters. Dit proces is voor de pedagogisch medewerkers bijna een vanzelfsprekendheid, maar zij lopen hiermee het risico de doelen (5 tot 8 nieuwe woorden per dag) uit het oog te verliezen. Aanvullend hierop kunnen zij ook meer gericht aandacht besteden aan de borging van de woorden die zijn aangeboden.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als goed.

De leiding van de peuteropvang en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisschool door onder meer bij de overdracht, informatie over de doelgroeppeuters uit te wisselen. De voorschool geeft daarbij door welk vve-programma de peuter heeft gevolgd en hoe lang hij/zij dit gevolgd heeft. Er zijn afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool. Voor de doelgroeppeuters is sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens.

De voorschool en de basisschool zorgen bovendien voor een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. Er is een doorgaande lijn in het thematische aanbod, de zorg en begeleiding rondom het jonge kind.

De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en zij stemt haar ouderbeleid daar op af. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen met behulp van de voorleestas. Zij informeren ouders voldoende over het thema, middels themabrieven. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen.

We waarderen de samenwerking als goed, omdat de pedagogisch medewerkers en de locatieleiding een breed netwerk van samenwerkingspartners weet te realiseren. Een pilot waarin de Jeugdzorg nauw samenwerkt met de peuteropvang, heeft geleid tot structureel contact en inzet van extra externe ondersteuningsmogelijkheden. Daarnaast komen tweemaal per jaar het consultatiebureau en de logopediste langs om te observeren en overleg te plegen met de pedagogisch medewerkers.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten			●

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als voldoende.

De voorschool heeft hoge verwachtingen van de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode. De leiding en de pedagogisch medewerkers hebben doelen afgesproken op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. De voorschool betreft daarbij de ontwikkelingsgroei van de kinderen. De voorschool weet of de (doelgroep)peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan.

Op dit punt kan de voorschool een doorontwikkeling maken door, naast de resultaatafspraken die zij heeft met de gemeente, meer eigen specifieke (eind-)doelen te stellen die passend zijn bij de peuterpopulatie.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			✓
KA2 Kwaliteitscultuur			✓
KA3 Verantwoording en dialoog			●

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als goed.

Het uitgangspunt voor de kwaliteitszorg is een organisatiebreed werkplan. Uit dit werkplan komt een pedagogisch werkplan, een borgingsdocument, voort dat specifiek voor de locatie is. De leiding van de peuteropvang heeft in haar pedagogisch werkplan opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. Hierin is tevens aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op.

De peuteropvang heeft doelen geformuleerd. De leiding van de peuteropvang evalueert via een cyclisch werkend systeem van kwaliteitszorg alle doelstellingen uit de diverse plannen en kijkt of peuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.

Als onderdeel van de kwaliteitszorg brengt de leiding regelmatig het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers in beeld. Daarnaast worden ouders bevraagd op hun tevredenheid. De voorschool neemt op basis van deze evaluaties planmatig en doelgericht maatregelen ter verbetering.

We waarderen de kwaliteitszorg als goed, omdat naast de tevredenheidsmetingen onder de ouders ook interne en externe audits ingezet worden. Deze audits betreffen zowel de organisatie, protocollen en beleidsstukken, maar gaan ook over de kwaliteit van het pedagogisch-educatief handelen.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als goed.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholingen om hun kennis en vaardigheden te versterken. Het beleid van de voorschool om haar visie op de kwaliteit van voorschoolse educatie en ambities te realiseren is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerkers zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

We waarderen de kwaliteitscultuur als goed, omdat er eveneens sprake is van sterk leiderschap. Leiderschap dat stuurt vanuit een heldere visie en daar ook keuzes op baseert. Met en van elkaar leren is belangrijk binnen de locatie. De pedagogisch medewerkers nemen deel aan intervisie-bijeenkomsten en door middel van video interactiebegeleiding reflecteren zij voortdurend op de effecten van hun handelen.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als voldoende.

De leiding van de peuteropvang verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid en de resultaatafspraken ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroeppeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. We zien ook dat de voorschool belanghebbenden betrekt bij de ontwikkeling van haar beleid. De leiding van de peuteropvang bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de voorschool voldoende informatie geeft via de nieuwsbrief en de website.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Norlandia heeft de laatste jaren veel geïnvesteerd in scholing en doelgericht spelen. Voor Norlandia is kwaliteit erg belangrijk want met kwaliteit kunnen we alle kinderen de passende ondersteuning bieden. Hiervoor is het belangrijk dat we nu gaan investeren op passende resultaatafspraken, zowel organisatorisch als met betrekking tot de peuters.

Ontwikkelkansen zijn:

- Bewust beredeneerd aanbod woordenschat en borging van woordenschat
- Vaststellen van eigen specifieke (eind)doelen passend bij de peuterpopulatie
- Beleid vaststellen over de wijze van verantwoording over ambities en resultaten

De ontwikkelkansen neemt de manager mee in het jaaruitvoeringsplan Norlandia Someren-Asten. Het jaaruitvoeringsplan draagt bij aan de uitvoering van de strategische plannen van Norlandia. Hierbij wordt er gewerkt vanuit het cyclisch denken van het PDCA-model.

De manager bespreekt en gaat samen met het team op verschillende momenten aan de slag met de uitvoeringsplannen, o.a. tijdens teambesprekingen, aanvullende opleiding/scholing en door de inzet van de pedagogisch coach.

namens bestuur Stichting Norlandia